

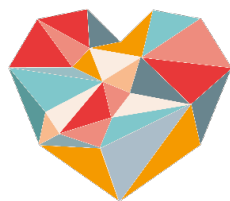

Wekelijkse beeldateliers voor mensen met dementie

BRU
GGE

ACADEMIE
BRUGGE
DKO

Goede praktijk genomineerd door

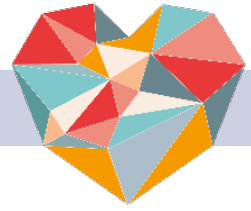

Dementia
in Cultural Mediation

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

De activiteit

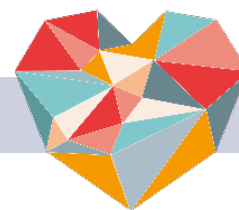
Titel van de activiteit

Wekelijkse beeldateliers voor mensen met dementie.

Samenvatting

Wekelijkse beeldateliers voor mensen met dementie, ingebed in het reguliere programma van de Stedelijke Academie Brugge DKO. Alle visuele media worden verkend (schilderen, tekenen, druk, inkt, houtskool, gemengde technieken,...).

Inhoud

Doelgroep

Zowel mensen die thuis wonen als in woonzorgcentra, en hun familie/verzorgers behoren tot de doelgroep. Wij bereiken mensen tussen 60 en 92 jaar oud die in verschillende stadia van dementie verkeren.

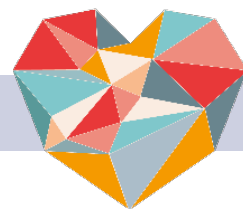
Doel

Het belangrijkste doel is om samen kunst te verkennen en een 'flow state' bij de deelnemers teweeg te brengen. We merken ook dat de activiteiten de relaties tussen de mensen met dementie en hun familie/verzorgers verbeteren.

Partners

- We werken samen met lokale sociale partners voor de omkadering. Ze hebben expertise op vlak van ouderen en/of mensen met dementie.
- We werken samen met verschillende lokale woonzorgcentra en dagcentra. Zij brengen hun bewoners naar onze beeldateliers.
- We leggen veel nadruk op het opbouwen van een informeel netwerk met de verzorgers en familieleden van de mensen met dementie en communiceren rechtstreeks met hen. Zij kunnen de deelnemers stimuleren om te komen of om thuis of in het woonzorgcentrum verder te werken aan hun kunstwerk. Daarom vinden wij het belangrijk hen te betrekken bij het werk van de deelnemers en dat samen met hen te evalueren. Door met hen in contact te staan, kunnen we ook snel reageren als dat nodig is. Bijvoorbeeld als er iemand ziek wordt of als we last minute een chauffeur moeten vinden.
- Voor de rekrutering deelden we aanvankelijk affiches uit aan dokters, apothekers,... Zij kunnen hun patiënten informeren over ons project. Nu gaan we persoonlijker te werk. We gaan ter plaatse langs bij de geïnteresseerden of nodigen hen uit om kennis te maken met de werking.

Praktisch

Locatie

De beeldateliers worden gegeven in een leslokaal van de Academie Brugge DKO en worden aangeboden binnen het reguliere programma. We werken in een ruimte op het gelijkvloers met grote ramen en veel natuurlijk zonlicht. Al het nodige meubilair (tafels, stoelen, ezels,...) en kunstmateriaal zijn aanwezig. Soms werken we buiten, in de tuin.

Dag, tijd & tijdsduur

De beeldateliers vinden wekelijks plaats, op een vast tijdstip in de week. Elk beeldatelier duurt zo'n 100 minuten per sessie, met een korte koffiepauze tussendoor.

Groepsgrootte

Het ideale aantal deelnemers is 10. Zo kan je iedereen voldoende aandacht geven. We vragen mensen om zoveel als mogelijk zelfstandig te komen, dus zonder mantelzorgers of begeleiders vanuit het woonzorgcentrum (max. twee). Dit vergt vertrouwen maar geeft minder afleiding en werkt beter.

Organisatie & begeleiding

De beeldateliers worden gegeven door een docent beeldende kunst, in samenwerking met een orthopedagoog. Er zijn ook twee vrijwilligers aanwezig om te helpen waar nodig. Belangrijker dan het aantal begeleiders is dat deze vier personen perfect op elkaar zijn ingespeeld.

Materialen & faciliteiten

We werken op maat want smaken en voorkeuren kunnen verschillen van deelnemer tot deelnemer. We zorgen daarom voor veel (en verschillende) kunstboeken en afbeeldingen die als inspiratie kunnen dienen. We brengen ook gespecialiseerd kunstmateriaal mee om in verschillende media te kunnen werken (verschillende soorten papier, verf, potloden, krijtjes, inkt, houtskool, klei, gips,...). Sinds kort werken we met achtergrondmuziek. Dus we voorzien een muziekinstallatie of een Spotify playlist. We vragen de deelnemers welke muziek ze graag horen.

Kosten

Er zijn geen kosten voor de deelnemers.

Badges

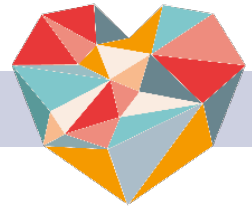
Omdat de deelnemers op een regelmatige basis komen, kennen we ze allemaal bij naam. Niettemin voorzien we toch naamplaatjes die we voor de deelnemers op de tafels leggen, omdat er regelmatig nieuwe mensen vanuit de woonzorgcentra meekomen. Het is fijn als deze personen de deelnemers ook leren kennen en bij naam aanspreken.

Aandenken

We geven steeds de gemaakte kunstwerken mee met de deelnemers, maar ook foto's die we nemen. Ze kunnen bijvoorbeeld in de nieuwsbrief van een woonzorgcentrum komen of een muur sieren en op die manier dienen als conversatiestarter.

Na afloop

Jaarlijks organiseren we een tentoonstelling waarop we het werk van de deelnemers tonen.

Communicatie

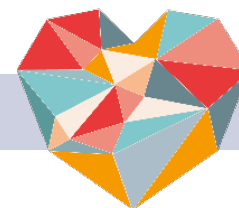
Om deelnemers te werven, deelden we aanvankelijk posters uit aan dokters, apothekers,... zodat zij hun patiënten/cliënten konden informeren over ons project. Nu kiezen we voor een meer persoonlijke aanpak.

Aangezien we met een kleine groep mensen werken die (idealiter) elke week komen, ligt onze focus, naast het werven van nieuwe deelnemers, op het ontwikkelen van duurzame relaties met de deelnemers als ze eenmaal komen, en ook met hun familie en verzorgers. Ons werk houdt niet op na het atelier. We communiceren regelmatig met de deelnemers of hun verzorgers/familie: via WhatsApp, telefoon,... We moedigen de deelnemers ook aan om thuis of in het verpleeghuis verder te werken aan hun kunst. Op die manier worden de deelnemers, hun verzorgers en familie ook 'ambassadeurs' van het programma.

Registratie

We hebben een officiële mailing die we vanuit de academie uitsturen naar bijvoorbeeld de woonzorgcentra, maar contact gebeurt toch vooral persoonlijk: via WhatsApp, sms,... Wij hebben de persoonlijke nummers van de mantelzorgers, familie, dementiecoach,... en horen zo wanneer iemand (niet) kan komen.

Beschrijving & Programma

We beginnen de activiteit met het aanreiken van technieken. We voorzien ook heel wat boeken en foto's die heel verschillend zijn qua stijl (figuratief, abstract,...), kleur, medium,... en die de deelnemers kunnen inspireren (en hen een brede waaier aan voorbeelden geven).

We werken meestal rond een thema (vb. water). We laten de deelnemers een foto kiezen die hen inspireert. We besteden veel aandacht aan de voorkeuren van de individuele deelnemers op het gebied van visuele stijl, materialen,... en laten hen het voortouw nemen.

Elke deelnemer maakt een kunstwerk van zichzelf.

Onze rol en die van de vrijwilligers is er één van sparringpartner. Dit betekent dat we luisteren, kijken, vriendelijke vragen stellen en de deelnemers op weg helpen, maar we zorgen er steeds voor dat we de actie niet overnemen. We luisteren naar hen en gaan uit van hun beeldtaal en moedigen hen aan om dingen verder te onderzoeken. Als iemand bijvoorbeeld een hart tekent, zullen we voorstellen om op zoek te gaan naar hoe je liefde op een andere manier kunt uitdrukken.

Het is belangrijk om korte, duidelijke instructies te geven en snel te starten. Ze moeten zich uitgedaagd voelen om in actie te komen!

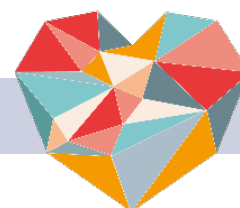
Omdat ze iets nieuws aan het ontdekken zijn, kan dat vermoeiend voor hen zijn. Daarom is het belangrijk om hun ritme te volgen en niet te veel stappen tegelijk te zetten, maar op te bouwen.

We beginnen meestal met een heel eenvoudige vraag en bouwen voort op hun input.

Tot slot is het belangrijk om deze drie zaken te onthouden:

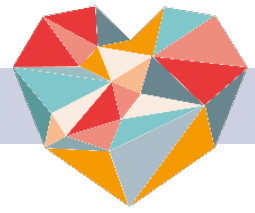
- Toon geduld en motiveer de participanten.
- Plezier maken is ook een belangrijk onderdeel van onze beeldateliers.
- De deelnemers kunnen ook trots zijn op hun werk.

Evaluatie

Op het einde van de les voorzien we een korte bespreking, soms ook in aanwezigheid van de mantelzorgers of zorgverleners.

Checklist, wanneer wat doen

Gezien het om een regelmatige, wekelijkse activiteit gaat, is het in de eerste plaats van belang de inhoud van het beeldatelier voor te bereiden en ervoor te zorgen dat alle materialen voorhanden zijn. Voorts is het regelen van vervoer ook belangrijk, evenals andere praktische afspraken zoals ervoor zorgen dat mensen heen en weer geraken, rolstoelen en rollators voorzien,...

Corona

Tijdens corona gingen de lessen door, aanvankelijk één-op-één en later, toen de regelgeving soepeler werd, als sessies met vier personen met dementie, waarbij iedereen mondkapjes droeg.

Aandachtspunten

